

Iranci bodo vztrajali pri svojih pogojih za izpustitev talcev!

ALŽIR, Alž. — Vodilni član iranskega parlamenta Hašemi Rafsandžani je pripotoval v Alžirijo, da bi se pogovoril z alžirskimi voditelji o vojni med Iranom in Irakom. Rafsandžani bo v ta namen obiskal tudi Libijo, Libanon in Sirijo.

Na tiskovni konferenci v Teheranu je pred svojim odhodom Rafsandžani rekel, da med obiskom v Alžiriji ne bo govoril z alžirskimi voditelji o položaju zajetih talcev ali o iranskem odgovoru ameriški poslanici o tej zadevi.

Ameriški odgovor je trdil, da ZDA sploh ne morejo izpolniti vseh postavljenih pogojev in da naj Iran to vzame v poštev ter pristane na neposredna pogajanja med obema državama glede spornih točk. Na ta način bi bilo mogoče doseči sprejemljivo kompromisno rešitev.

Na tiskovni konferenci je pa Rafsandžani povedal, da morajo ZDA popolnoma in brezpogojno sprejeti postavljene pogoje. O teh pogojih torej ne more biti nobenih pogajanj.

Rafsandžanijeve besede so pomembne predvsem zato, ker pripada razmeroma zmernejši struji v iranskem vodstvu.

Guverner poljskega vojvodine Gzestochowa ponudil svojo ostavko

VARSAVA, Polj. — Sporni guverner vojvodstva Czestochowa v jugozahodni Poljski Miroslav Wierzbicki, katerega nasprotujejo pripadniki neodvisne delavske unije "Solidarnost", je sam ponudil svojo ostavko med pogajanja s predstavniki vlade in Solidarnostjo. Predsednik poljske vlade Josef Pinkowski kaže ni hotel sprejeti ostavke.

Delavci so jezni na Wierzbicki zato, ker je skušal preprečiti delovanje Solidarnosti v tem vojvodstvu. Poleg Wierzbickega želijo delavci odstranitev pet drugih vladnih uslužbencev, ki so sodelovali z guvernerjem v njegovih protiujijskih dejavnostih.

Solidarnost trdi, da so delavci v več kot 200 tovarnah in podjetjih v vojvodstvu Czestochowa pripravljene štrajkati, ako Wierzbicki ne bi bil kmalu odstranjen. Vlada je pristala na pogajanja, ki še trajajo.

V mestu Gdansk je pa vlada dosegla sporazum z zdravstvenimi delavci, učitelji, uslužbenci pošte ter poklicnimi kulturnimi delavci o zvišanju njihovih plač ter drugih ugodnosti. Ti delavci so celo zasedli nekatere vladne pisarne in tam ostali polnih 11 dni.

V Washingtonu, D.C., so pa potrdili, da je poljska vlada zaprosila za gospodarsko pomoč v vrednosti okrog 3 milijarde dolarjev. ZDA so morda pripravljene pomagati Poljski, nikakor pa ne tako obsežno. Poljska je že ustavila ves izvoz hrane v tuje države.

Zadnje vesti

• Seoul, Juž. Kor. — Letalo južnokorejske letalske družbe tipa B-747 je trčilo v vojaškimi vozilom na letalski stezi na mednarodnem letališču blizu Seoula. Letalo je zgorelo, od 226 potnikov in članov posadke jih je umrlo 12, okrog 20 jih je pa bilo ranjenih.

• Saxthorne, Vel. Brit. — Dve ameriški vojaški letali sta trčili v zraku nad Severnim morjem blizu angleške obale. Obe letali sta tresčili v morje, pilot enega letala je utonil skupaj z angleškim reševalcem, ko se je pretrgala železna vrvi, ki ju je dvignila z morja na helikopter.

• Ramallah, Izr. — Izraelski vojski so streljali na skupino palestinskih študentov, ki so demonstrirali proti temu, da je Izrael zaprl palestinsko univerzo. Studentje so bili ranjeni v noge.

• Monakovo, Zah. Nem. — Papež Janez Pavel II. nadaljuje s svojim obiskom v tej državi. Obiskal je več romarskih cerkev ter se sestal z raznimi protestantskimi voditelji ter katoličani.

Levičar Michael Foot postal novi voditelj laburistične stranke

LONDON, Vel. Brit. — Poslanci laburistične stranke v angleškem parlamentu so s pičlo večino izvolili 67 let starega Michaela Foota, odličnega govornika in načelnika levičarske struje v stranki, za njihovega voditelja. Footov nasprotnik je bil desničar Denis Healey. Foot je prejel 139 glasov, Healey pa 129.

Dosedanji načelnik laburistične stranke je bil 68 let stari James Callaghan, ki je nasprotoval Footu. Levičarji želijo povečati vlogo države v angleški družbi, prepovedati privatne šole, onemogočiti privatno prakso zdravnikom, izstopiti iz Evropske gospodarske skupnosti, omejevati uvoz ter opustiti jedrsko orožje. Obenem želijo nacionalizirati mnoge industrije, skratka uvesti "pravi" socializem v Anglijo.

Pri upravnih volitvah, ki so bile junija, se je na Goriškem Slovenska skupnost ojačala. Zato je bilo jasno, da bodo morale večinske stranke računati s slovensko stranko pri sestavi goriškega pokrajinskega in občinskega upravnega odbora.

V goriški občini so krščanski demokrati dobili večino (18 svetovalcev), pa so se pogajanja zatikala zaradi zahtev o razdelitvi sedežev socialistov (3) in socialdemokratov (5); Slovenska skupnost ima 2 svetovalca, italijanska republikanska stranka pa 1.

Te stranke so končno sklenile sporazum o sestavi občinskega upravnega odbora, ki ima 8 mest. Zanimivo je, da socialistična in socialdemokratska stranka nista v občinah s komunistično relativno večino postavljali posebnih zahtev in sta pristali brez odlašanja na dane pogo-

Na stenah javnih šol ne sme viseti besedilo Deset božjih zapovedi!

WASHINGTON, D.C. — Sodniki vrhovnega sodišča ZDA so odločili, da je zakon zvezne države Kentucky protustaven, ker določa, da mora biti v vsaki šolski sobi vsake javne šole v tej državi na vidnem mestu prikazanih Deset božjih zapovedi, kot so v sv. pismu. Zakon je bil sprejet pred dvema letoma.

Skupina državljanov Kentuckyja, med njimi so bili pripadniki raznih verstev in tudi neverniki, je vložila tožbo. Dva prizivna sodišča v Kentuckyju sta potrdila zakonitost tega zakona, vrhovno sodišče ZDA pa je z glasovanjem 5:4 zakon razveljavilo.

Besedilo zakona Kentuckyja je trdilo, da je Deset božjih zapovedi sestaven del splošne zahodne civilizacije ter celo pravosodnega sistema ZDA. Zato je upravičeno, da je besedilo teh zapovedi mogoče videti v vsaki šolski sobi.

Vrhovno sodišče pa se je nanašalo na prvo dopolnilo ameriške ustave. To dopolnilo prepoveduje, da bi država na katerikoli način podpirala kakšno versko ustanovo ali verstvo nasploh.

Odločitev vrhovnega sodišča glede vprašanj vere v javnih šolah ni več mogoče napovedovati vnaprej. Nedavno so sodniki trdili npr., da je prikazovanje verskih običajev ob Božiču in drugih v ameriški družbi priznanih verskih praznikov v javnih šolah ustavno.

Sedanja vlada ge. Margaret Thatcher je pa skrajno konservativna in zaradi tega mnogi opazovalci angleških političnih razmer pričakujejo skorajšnjo ustanovitve nove stranke, ki bi zavzemala zmernejšo stališče in bi pripadala "centru" političnega prizorišča.

Javna povpraševanja kažejo namreč, da je veliko Angležev nezadovoljnih tako z laburistično kot s konservativno stranko. Možnosti za uveljavitev nove stranke so torej obetajoče.

Reagan: Uresničevanje mojega programa bo vzelo precej časa!

WASHINGTON, D.C. — Izvoljeni predsednik Ronald Reagan je sedaj v glavnem mestu in se bo jutri sestal s predsednikom Jimmyjem Carterjem v Beli hiši. Med svojim bivanjem v Washingtonu se bo Reagan sestal tudi z vodilnimi člani zveznega kongresa ter seveda s svojimi lastnimi svetovalci.

Reagan zaenkrat nima namena, da bi se pogovoril s tujimi državniki ali da bi imel tiskovno konferenco. Trenutno sta v ZDA izraelski ministrski predsednik Menahem Begin in zahodnonemški kancler Helmut Schmidt. Oba sta že izrazila željo za osebno srečanje z Reaganom, a Reagan ni kazal nobenega zanimanja za to. Še vedno trdi, da ne postane predsednik ZDA do 20. januarja prihodnjega leta.

Na letališču v Los Angelesu je Reagan povedal novinarjem, da v enem smislu komaj čaka na zapiske 20. januarja 1981. Vesel je predvsem zato, ker bo imel priložnost izpolnjevati programe, ki jih je začrtal med volivno kampanjo. Priznal pa je, da se bo moral prilagoditi velikim spremembam v svojem dosedanjem načinu življenja. Odslej bosta on in žena popolnoma javni osebi brez pravega privatnega življenja.

Reagan je poudaril tudi, da bo uresničevanje njegovega programa trajalo dalj časa. S tem je hotel opozoriti svoje pristaše, da ne bo mogoče vsega narediti kar prvi dan ali prvi mesec svojega predsednikovanja. Za nekatere spremembe, je pripomnil, bo potrebno doseči tudi soglasje zveznega kongresa.

Oglašujte v
Ameriški Domovini!

Dosežen sporazum o upravi na Goriškem

Za župana je bil izvoljen dr. Antonio Scarano, član Ssk, dr. Damjan Paulin pa ima v odboru resor za mestno policijo in trgovino. V imenu svetovalske skupine Ssk je spregovoril prof. Andrej Bratuž; najprej se je v slovenščini zahvalil volivcem za zaupanje (kar je seveda povzročilo veliko negotovnosti pri desnici in delu prisotnega občinstva), nato pa je obrazložil razloge za sodelovanje Ssk v novi večini.

Med istimi strankami je prišlo do sporazuma tudi pri sestavi pokrajinskega upravnega odbora. Razlika je le v tem, da bo goriška mestna uprava trajala do leta 1985, pokrajinski pa poteče mandat že spomladi 1983. Za predsednika pokrajine je bil izvoljen socialist prof. Silvio Cumpeta, demokristjani imajo podpredsednika in še dva mesta, po enega pa Ssk, soci-

aldemokrati in republikanci. Predstavnica Ssk Marija Ferletič ima v odboru resor za šolstvo, kulturo in šport, ki je ta resor že imela v predzadnji mandatni dobi. Ferletičeva je ob izvolitvi zavrnila obtožbe komunističnih svetovalcev na račun sedanje izbire Ssk in podčrtala pomen sedanje demokratske večine.

V Krminu pa so 2. oktobra tudi sestavili novo občinsko upravo. Za župana je bil izvoljen socialist Fausto Nunin, socialisti imajo še enega odbornika, demokristjani pa tri. Za nadomestna odbornika pa sta bila izvoljena socialist Panzera in Franc Kendra. Ta je bil izvoljen na listi DC, pa je na seji v obeh jezikih povedal, da je član Slovenske skupnosti in da jo v odboru tudi predstavlja.

SENAT SPREJEL PREDLOG O UKINITVI PRISILNEGA PREVAŽANJA ŠOLARJEV!

WASHINGTON, D.C. — Zvezni senat ZDA je v ponedeljek sprejel dopolnilo k nekemu drugemu zakonskemu predlogu, po katerem naj bi bilo ukinjeno prisilno prevažanje šolarjev v prid desegregacije javnih šol. Glasovanje je bilo 51 za dopolnilo, 35 proti.

Senat je namreč glasoval o predlaganem proračunu pravosodnega tajništva in nekaterih drugih agencij zvezne vlade. Najprej je senat pred dnevi sprejel, da bi bilo dopolnilo dodano zakonskemu predlogu o proračunu omejenih agencij, v ponedeljek je pa sprejel zakonski predlog sam skupaj z dopolnilom.

Carterjeva administracija je nasprotovala predlogu in pravosodni tajnik Benjamin Civiletti je baje rekel sen. Lowellu Weickerju iz Connecticuta, ki je vodil opozicijo zoper dopolnilo, da bo predlagal predsedniku Carterju, naj vetira zakonski predlog.

Predstaviški dom je namreč že sprejel slično dopolnilo in sedaj se bodo predstavniki obeh domov kongresa sestali in skušali uskladiti besedilo tako dopolnila kot proračuna. Nato po ameriškem sistemu bosta morala oba domova ponovno glasovati o zakonskem predlogu in šele takrat bo poslano predsedniku v njegovo odobritev ali veto.

Dopolnilo bi preprečilo pravosodnemu tajništvu, da bi leta uporabljal denar za vložitev tožb v prid desegregacije javnih šol, v katerih tožbah naj bi bila zahteva po prisilnem prevažanju fizično in duševno zdravih šolarjev v šole, katere niso najbližje šolarjevemu domu.

Sen. Weicker je rekel, da je dopolnilo protustavno in ga bo vrhovno sodišče brez dvoma razveljavilo. Dejal je tudi, da pomeni dopolnilo korak nazaj.

Jesse Helms, skrajno konservativni republikanski senator iz Severne Karoline, ki je vodil kampanjo za sprejem dopolnila, je pa dejal, da je prisilno prevažanje šolarjev nekaj, čemur nasprotujejo Amerikanci vseh narodnosti in barv. Starši so naveličani tega, da so njihovi otroci čisto prevažani tudi 15 milj daleč od svojih domov, ko pa je najbližja primerna javna šola zelo blizu doma njihovih otrok.

Sovjetlija gospodarsko izkorišča ljudstvo Afganistana!

ISLAMABAD, Pak. — Abdul Latif, 48 let stari politični ubežnik iz Afganistana, ki je bil polnih 18 let v vladni službi kot inženir, je povedal zaahodnim novinarjem, da Sovjetska zveza izkorišča afganistansko gospodarstvo na zelo grob način.

Nedaleč od afganistansko-sovjetske meje je npr. nahajališče naravnega plina. Sovjeti črpajo plin in ga s plinovodom uvažajo v svojo državo. Težava v tem je dejstvo, tako je trdil Latif, da je števec na sovjetski strani meje.

Poleg tega so Sovjeti izkopali precejšnjo količino uranove rude, ne da bi plačali zarjo. Uranovo rudo so seveda izvozili v ZSSR. Se več, je nadaljeval Latif, sovjetski vojski so odnesli razne dragulje v vrednosti več kot 60 milijonov dolarjev.

Latif se je odločil za beg v tujino šele, ko je izvedel, da ga namerava aretirati vlada Babraka Karmela. Zakaj ga je hotela aretirati, pa Latif ni povedal.

Rekel je, da bi se rad preselil s svojo družino v ZDA ter našel zaposlitev kot inženir v ameriški naftni industriji. Latif se je namreč šolal v ZDA, na univerzi Texas.

Gen. Moshe Dayan ostro kritiziral obrambne sile ZDA

TEL AVIV, Izr. — Bivši minister za obrambo Izraela, sedaj upokojeni gen. Moshe Dayan je govoril v intervjuju za izraelsko televizijo zelo kritično o vojaških sposobnostih ameriških obrambnih sil.

Ameriško vojsko sestavljajo le prostovoljci, je dejal Dayan, in njihova kakovost je nezadostna za potrebe današnje države in vojskovanja. Velika večina ameriških vojakov do čina narednika je črnskega rodu, je pojasnil Dayan. Razum in izobrazba teh črncev sta pa na izredno nizki ravni, kar škoduje ameriški vojaški sposobnosti.

ZDA bi morale zopet začeti z obveznim naborom, je svetoval izraelski general.

Dayan je tudi rekel, da ako bo nova administracija Ronalda Reagana res znatno okrepila vojaške sposobnosti

Iz Clevelanda in okolice

Pevska vaja—

Slovenski mladinski zbor pri Mariji Vnebovzeti ima pevsko vajo v petek, 21. novembra, ob 6.30 zvečer. Vaja bo v pevski sobi pod cerkvijo Marije Vnebovzete. Dobrodošli so novi člani in članice. Za podrobnosti kličite tel. št. 261-0204.

Sestanek MZA—

Misijonska znamkarska akcija vabi člane in prijatelje na sestanek, ki bo v petek, 21. novembra, ob 7. zvečer pod staro cerkvijo pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu.

Nov škof za Cleveland—

Papež Janez Pavel II. je imenoval za škofa cleveland-ske škofije 47 let starega škofa Anthonyja M. Pillo. Škof Pilla je bil rojen v Clevelandu in je italijanskega rodu. Vsi dosedanja škofje cleveland-ske škofije, ustanovljene leta 1847, so bili ali irskega ali nemškega porekla.

Prodaja peciva—

Članice Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti bodo prodajale pecivo v soboto, 22. novembra, in v nedeljo, 23. novembra, in sicer v običajnih prostorih. V soboto bo začetek prodaje ob 1. popoldne, v nedeljo, na farnem bazarju, pa ob 3. popoldne. V nedeljo bodo imele svojo stojnico na bazarju. Prošijo žene in dekleta za domače pecivo, da bo prebitek čim večji. Denar bo darovan župniku Victorju Tomcu in bo uporabljen za pobiranje notranjosti cerkve.

Spominski darovi—

Sveže cvetlice hitro ovenejo — darovi v dobrodelne namene za vedno ostanejo. Namesto cvetja pokojnim, so darovali za koroške, pomoči potrebne študente v Mohorjevi hiši sledeči: v spomin pok. J. Vidgarja je darovala družina Antona Lavriše \$10, v spomin pok. Matevca Tekavca je daroval Anton V. Oblak \$10, v spomin pok. dr. Anthonyja J. Perka sta darovala Frank in sestra Marjanca Miinar \$20, Frank T. Urankar pa \$10. J. Prosen, poverjenik Mohorjeve družbe, se vsem darovalcem prav lepo zahvaljuje! (Bralcem A.D. svetujem, da preberejo pismo msgr. Hornboeka, ki ga objavljam danes na str. 3. Ur.)

Zopet o davkih—

Clevelandski župan George V. Voinovich se je odločil, da bo predlagal posebne volitve, ki bodo baje februarja prihodnjega leta, na katerih bodo volivci Clevelanda zopet glasovali o zvišanju dohodninskega davka za pol odstotka, od sedanjega 1.5 na 2 odstotka. Na volitvah 4. novembra so volivci odklonili ta predlog.

VREME

Pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 42 F. Slično vreme jutri z najvišjo temperaturo okoli 47 F.

ZDA, bo to v veliko pomoč Izraelu in splah miru po svetu.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0623 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 130 Wed., Nov. 19, 1980

Hudi pojavi v Sloveniji

Še malo nam ne pride na misel, da bi pod zgornjimi naslovom razpravljali o razmerah v naši domovini, o katerih že vrabci čivkajo po svetu: kako se po-titovski dediči obupno borijo za gospodarsko reševanje zelo zavožene ekonomske politike, ki ji grozi polom, če ne bo hitre in obsežne zunanje pomoči od strani "kapitalističnega" Zahoda; kako primanjkuje raznih življenjsko važnih predmetov za vsak dan, kako inflacija divja navzgor in je ne morejo ustaviti; kako dosega v "socialistični" in samoupravljalni deželi brezposelnost najvišjo točko med evropskimi deželami, kako draginja začenja tretji ljudstvo na široko... vse to so tako znani, obrabljani in žurnalistično nezanimivi pojavi, da se jih res ne splača pogrevati — čeprav je seveda v Jugoslaviji vsak med njimi trdo breme na plečih ponižanega ljudstva.

Raje bomo pozornost naših bralcev obrnili na problem, neprimerno pomembnejši za bodočnost naroda v domovini, kot so vsakdanje težave fizičnega, telesnega ohranjanja ljudskih množic. Če se dosedanje razmere titovske "očetovske" razsipnosti in potratnosti umikajo zaskrbljenosti za preskrbo vsakdanjih potrebščin zaradi brezvestno izvajane gospodarske politike pred Titovo smrtjo, je to sicer boleče spoznanje marksistične-titovske nesposobnosti, vendar narodove eksistence ne zadene v jedro duhovno-psihološke substance. To pa napravi in dosledno pospešuje režimska politika sistematičnega naseljevanja Hrvatov, Srbov in zlasti Bosancev na slovenskem ozemlju, vzporedno s tem pa omalovaževanje in dostikrat načrtno zatiranje slovenskega jezika v sami Sloveniji.

Relokacija južnjakov v Slovenijo v sorazmerno ogromnem številu in zastopavljanje slovenščine, obenem z ateistično vzgojo slovenske mladine, o kateri smo pred časom obširno govorili na tem mestu, pomeni največji zločin nad narodom. Vpije po kazni nad vsemi onimi, ki ta narodni greh delajo, ga dopuščajo in k njemu molče. Slovenski ljudje v Sloveniji v svetu ne moremo in tudi ne smemo molčati!

Iz poročila o Dragi 80, znamenitem vsakoletnem slovenskem svobodnem simpoziju na Opčinah pri Trstu, o katerem smo pred kratkim tudi govorili, posnemamo, da se je referent o slovenskem tisku g. Mario Maver nepovoljno izrazil o Ameriški Domovini, ki da premalo piše o matičnih in zamejskih problemih. Upati smemo, da bo po vsem vidnem našem zanimanju za probleme v matični deželi in v zamejstvu svoje mnenje korigiral in bo priznal naše — ne samo priložnostno pisanje — ampak resnično skrb za usodo naroda v domovini in za mejami.

Iz takšne skrbi raste tudi današnje pisanje. Brali smo v reviji "Vestnik", da znaša število priseljencev z juga v Slovenijo neverjetnih 600,000 ljudi, od katerih je 250,000 muslimanov. Številka se zdi previsoka, a tudi če je nižja, je velika dovolj, da mali slovenski narod na njegovi rodni zemlji zelo resno ogroža. Vdor južnjakov je v narodnostnem in verskem oziru mnogo premočan, da bi ga v komunistični doktrini prekašala narodnostno indiferentna slovenska mladina mogla absorbirati in prišleke sčasoma posloveniti. Imenovana revija citira iz pisma g. Branka Pistivška: "Slovenije hočejo popravošlavit in pohomedaniti ter zatreti njen slovenski in katoliški značaj."

V isto smer razvoja kaže pisanje hamburškega lista Ost-Dienst, čigar en stavek se glasi: "...državljan ne bodo smeli (po novem federalnem zakonu za ljudsko štetje) dajati nobenih podatkov o tem, katerega ljudstvu, kateremu narodu ali kateri narodnostni skupini pripadajo." Ost-Dienst nadaljuje: "Tako lahko zaključimo, da je navedba narodnosti ne samo nepotrebna, ampak celo nezaželeno... Če bo pri prihodnem štetju število "Jugoslovánov" naraslo, naj bi to bilo eno najlepših poslovnih daril v resnici edinemu Jugoslovancu: Titu."

Vesti iz zanesljivega vira vedo povedati, da zdomski Slovenci-turisti, ki obiskujejo staro domovino iz kakršnega koli upravičenega razloga, se vračajo žalostni, ker so doživeli razočaranje, da so jih na slovenskih mejah in slovenskem letališču cariniki sprejemali in odslavljali z neslovensko besedo in arogantnimi,

Beseda iz naroda...

Drobtinice, sladke in žaltave...

CLEVELAND, O. — "Trije tički" so v nedeljo popoldne 16. novembra, svoj posel silajno opravili in odleteli. Ne vem, če bo in kdo bo dajal podrobno oceno — jaz samo vem, da smo bili gledalci na vso moč zadovoljni in hlapčevski koncertov imamo dramatičnih predstav daleč premalo. Lilijski se čestita — le še nadajujte s svojim kulturnim delom!

Dolenje sem, zato ni nič čudno, da me včasih le še prime radovednost, kako sedaj tam še živijo moji rojaki. Samo po pripovedovanju drugih in redkih pisem, ki jih iz domačega kraja še dobim, ni lahko pogoditi resnično stanje. Je včasih le preveč pretiravanja, zdaj v levo, drugič v desno. Minulo poletje so nekateri naši povratniki, vrnivši se iz domovine, vedeli povedati o pomanjkanju najosnovnejših, vsakdanjih potrebščin, — nekateri (le redki) so pa trdili, da je tam še vedno vsega v izobilju.

Urški je bilo hudo, če morata njena sestra doma trpeti kakšno pomanjkanje. Zelela je sestre za pribojšek nekaj poslati, zato kar telefonično kliče domov, da izve tamkajšnje trenutne razmere. Moja sestra je nazaj odločno odgovorila: "Mi imamo vsega zadosti in prav ničesar nam ne primanjkuje, — glejte, da vam ne bo primanjkovalo."

Jaz za sebe tudi nisem verjel v kakšno pomanjkanje, zato sem bil presenečen, ko sem v "Dolenjskem listu" — rdečem kakor sesedena kri — tiskanem v Novem mestu, 14. avgusta čital članek, ki ga dam tukaj v ponatis. Članek je originalen, brez okrajšave ali kakšnega dodatka.

Takole se glasi:

POTEM SEM SE KONČNO POMIRIL

Častna beseda, da sem bil že večkrat jezen na tale naš red. Ni dolgo tega, ko se zbudim in izvem za 30% devalvacijo (padca) dinarja. Najraje bi se ugriznil v kazalec leve roke, ker si nisem pravočasno kupil nemških mark,

žaljivimi izrazi. Tudi drugod po Sloveniji ti udarja v ušesa z vedno večjo vsiljivostjo in zmeraj glasneje srbo-hrvaški jezik tako, da ne veš, ali si prišel domov ali še nisi v domovini. V ljubljanski restavraciji "boljše vrste", kjer se je vsedla k mizi turistična družina Dolenjcev in so seveda govorili po domače, se natakardolgo sploh ni brigal zanje. Šele ko mu je nekdo namignil, da so to gosti iz Amerike, jim je ponudil postrežbo v — hrvaščini!

Sedaj pa poslušajte: nihče ni protestiral, vsi pa so se poskušali spakovati v nekaki "jugoslovanski", ki ni bila ne slovenščina ne srbo-hrvaščina, namesto da bi pozvali natakardarja, da je v Sloveniji in naj zatorej govori slovensko. V tem se kaže slovenska hlapčevska natura, ki narod doma pri sedanjih režimskih unitarističnih politikih naseljevanja južnjakov grozi pogubiti, če se ne bomo Slovenci doma in na tujem znašli, zavrgli obnašanje "klobuka v roki" in se potegnili odločno za svoje narodne, zlasti jezikovne pravice.

Radio, televizija, film, vse gosto pomešano s srbo-hrvaščino, slikanice, časopisi itd., služijo raznarodovanju jezika, razvoju tako imenovane "žurnalističnega žargona", ki zmanjšuje narodno zavest, da se ne bi manifestirala v slovenskem šovinizmu... Tako daleč je prišlo da je nekdo iz vrst zamgovitih kulturnikov zavpil v Prešernovem koledarju za l. 1980: "Slovenščina umira! Rešimo jo! Bil je to znani gledališčnik Bojan Stih. Ali bo v marksističnem sistemu njegov S.O.S.-klic kaj zalegal? To je vprašanje.

L. P.

prenašalo ameriško televizijsko omrežje otvoritve olimpijskih iger iz Moskve, ter, da na Kitajskem ni dobili kontaktnih leč.

Zdaj sem pomirjen. Če gledam stvari iz svojega slovenskega zapečka — celo zadovoljen sem, saj vidim, da tudi drugim po svetu ne cvetejo rožice.

Urška verjetno še sedaj ne ve prav, ali je sorodnik tako samozavesten, da mu živci ne

premorejo kritike socialističnega vladanja — morda je odgovoril le pod strahom, da ga nekdo na telefonu prisluškuje, odgovoril "nam ničesar ne manjka" — bi bilo tudi možno, da je sorodnik povezan z nekom, ki je pri koritu in mu odrine kakšen odvišen ožrizek.

K članku iz Dolenjskega lista nimam jaz kaj drugega pripomniti, kakor da šepetaje pristavim svoj "amen".

J. P.

PO GLASBENEM POLJU

Mesec oktober je bil kar poln glasbenih užikov, saj nas je iz Slovenije prvič obiskal na svoji turneji po Združenih državah, slovenski filharmonični orkester. S svojim nastopom v Severance Hall skoraj pri polni dvorani, nam je pokazal svoje visoke profesionalne zmožnosti. Visoko cenjena slovenska glasbena skupina si je že na prvi turneji pridobila navdušeno občinstvo in si zagotovila obilen obisk pri vsakem njihovem nastopu.

Tudi tukajšnja dnevnik The Plain Dealer in The Cleveland Press sta se izjavila z laskavimi kritikami o slovenskem filharmoničnem orkestru katerega vodita Anton Nanut in Uroš Lajovic. Kot je bilo je objavljeno v Ameriški Domovini, lahko slišijo koncert ljubljanske filharmonije vsi, ki ga niso imeli priložnosti slišati, na Zahvalni dan, 27. novembra, ob 1. popoldne preko valov radijske postaje WCLV (95.6 FM).

Dne 19. oktobra se nam je drugič predstavil ansambel "Alpski sekstet" z nastopom na nedeljskem programu televizijske postaje WEWS. Ansambel je zelo lepo izvajal svoje točke, kakor tudi trio pevcev, katerega sestavljajo brata Tomaž in Janez Sršen ter Nežica Slak. S triom pa tudi pogosto poje trobentač Edi Mejač. Ostali glasbeniki ansambla so Slavko Teskeč, Martin Maršič, Stefan Rezonja, Pavle Jurkovič in Lojze Kuhar.

Genialni stil Slavka Avsenika je pač vzrok, da je pred kratkim Založba VIP Enciklopedije "Who is Who" iz Delaware, ZDA, dodala ime slovenskega glasbenika Slavka Avsenika 6000 imenom z vsega sveta "zelo pomembnih oseb". To je vsekakor veliko priznanje Slavku Avseniku, ki je s pridnim igranjem svojih lastnih melodij po vsem svetu dosegel prodajo preko 30 milijonov velikih plošč (albumov LPs), za katere je prejel zlate in platinaste plošče.

Samo mala plošča (45), na kateri so posneli svojo avizo (Theme song) znano pod imenom Na Golici ali tudi Trumpet-Echo polka, je prekorčila 5-milijonsko prodajo. Zares astronomske številke, katere je dosegel ta slovenski ansambel v dobrih 25 letih obstoja z igranjem svojih nadvse kvalitetne in na višku profesionalne glasbe.

Nikoli v zgodovini glasbeni bil ansambel kot je Avsenikov, tako posneman po vsem svetu. Saj je v sami Sloveniji okoli 100 glasbenih ansamblov, ki igrajo v takozvani "Avsenikovi" zasedbi: harmonika, klarinet, trobenta, kitara in bariton ali bas.

V Avstriji, Nemčiji in Švici je baje danes okoli 900 takih ansamblov, ki igrajo Avsenikove melodije. Se bolj za-

nimivo je pa dejstvo, da je že več avstrijskih in nemških ansamblov, ki nastopajo v slovenskih narodnih nošah, da bi se tudi po zunanosti približali Avsenikovi skupini.

Torej avstrijski in nemški glasbeniki igrajo v slovenskih narodnih nošah melodije slovenskega komponista Slavka Avsenika. Ker je igranje po tem stilu bolj zahtevno, kot je igranje po takozvanem clevelandskem načinu: harmonika, saksofon, banjo, bas in boben, sta v Clevelandu le dva orkestra, "Veseli Slovenici" in "Alpski sekstet", ki gojita ta način igranja, ki je vsekakor bolj živahen in tudi prijetnejši za uho, ker sta klarinet in trobenta v duetu pridolnih glas ansambla, dočim je pri drugi zasedbi le saksofon s harmoniko.

Vsekakor je Slavko Avsenik odlični glasbenik, ki mu ni para. O njem piše ameriški Kralj polke Frankie Yankovich sledeče na 12. strani lastnega življenjepisa: "Vendar najboljši glasbenik, ki sem ga kjerkoli slišal v svojem življenju, je Slavko Avsenik, slavni Slovenec, ki živi v Jugoslaviji. Brez dvoma ni nikogar, ki bi se mu približal v igranju harmonike. On je igral na koncertih po Evropi, kjer ga je poslušalo tudi do 80,000 ljudi (Berlinski stadion) in je prodal na milijone plošč. Odlični glasbenik in še boljši skladatelj, Avsenik je moj "kralj polk".

D. M.

Karmeličanke pišejo

KINSLEY, Kans. — Sestra Cirila, karmeličanska prednica iz Mengša v Sloveniji, se ponovno prav lepo zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so darovali za njihov samostan.

Naslednji so v zadnjem času darovali:

N.N. iz Kalifornije \$1000
Frank Stanisa, ... 100
Geneva, O.
N.N., Leadville, Colo. ... 50
Anton Medved, ... 20
Pell Lake, Wis.

Sestra piše, da brez ameriške pomoči ne bi nikdar prišle do svojega samostana. Novi samostan bo stal v Sori pri Medvodah, tik pod prenovljeno Sorsko cerkvijo. Parcela je velika približno 1 hektar in tamkajšnji župnik g. Alojzij Zaplotnik jim je v veliko pomoč. Tudi škofijski ekonom g. Springer in g. Milavec jim pomagata, ker je pač nešteto pravnih zadev, ki jih sestre ne morejo reševati.

V samostanu imajo osem sester, dve sta novinki, tik pred večnimi zaobljubami. Sestra pravi, da mlada deklela vedno povprašujejo, kdaj bo samostan gotov, bi se jim rade pridružile, ko bodo imele prostor. Tako upam, da se bo oglasilo še kaj dobrotnikov. Vedno bomo v njihovih molitvah.

Ker sem bil 13. novembra

premeščen na novo službeno mesto, prosim vse, da pošlje te svoje darove na MOJ NOVI NASLOV. Sedaj bova skupaj v isti fari z gospodom Francetom Jeraša, ki je upokojen v moji novi fari. Moj novi naslov je:

Rev. John Lavrih
St. Anthony Church,
P.O. Box 33
Fowler, Kansas 67844.

Lepa božična darila trajne vrednosti...

CLEVELAND, O. — Božične voščilne karte v narodnem motivu si boste tudi letos lahko nabavili v Slovenski pisarni, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103, tel. 881-9617. — Družinsko pratiko za l. 1981 lahko že dobite ali naročite, ker jo že imamo na razpolago. — Knjižica s pesmimi g. Ludovika Čeglara ja: Mati, domovina, Bog, je nova pošiljka in stane \$5 (\$5.50 po pošti).

G. Ignacij Kunstelj je napisal knjigo: Politika in duhovnik, ki je nekako njegov življenjepiš. G. Kunstelj je med nami dobro znan. Cena knjigi je \$3 (\$3.50). — Naša pesem je naslov 230 strani obsegaajoči knjižici z narodnimi pesmimi. Cena \$5.50 (\$6). — Slavimo Gospoda je molitvenik z nabožno vsebino pesmi, \$6 (\$7). — Iz sončne Zambije je naslov drugi knjižici, ki jo je o tej deželi napisal misijonar p. Jože Kokalj.

V pisarni si lahko nabavite tudi srečke v dobro zidavi cerkve sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu v Kanadi, cena srečki je 1 dolar. Glavni dobiček je Toyota 1981 in bo še mnogo drugih nagrad. Ako kdo ne bo želel dobiček v materialu, se bo vrednost izplačala v kanadskih dolarjih.

Zima prihaja in bomo kar terikrat radi poslušali glasbo po svojem okusu. V pisarni dobite plošče: Svetokriška mladina poje \$5 (\$6); Zvon: V deželi moji, \$6.50 (\$7.50); Preljubo veselje, Slomškove pesmi \$5 in \$6; Kvartet Fink, Argentina, 9 pesmi, \$5 in \$6; Slovenski domobran, domobranske pesmi, izdal Tabor za 30-letnico, \$5 in \$6; Lipa zelenela je, koroški zbor Gallus, na kateri je 13 pesmi, \$5 ali po pošti \$6;

J. O-k.

Iz naših vrst

Willoughby Hills, O. — Uredništvu in upravi Ameriške Domovine! V prigribu vam pošiljam ček za enoletno naročnino, kar je več, pa je za tiskovni sklad. S časopisom smo na splošno zadovoljni, edino, kar je narobe, je poštna dostava, katera, ako mi dovolite, da rabim angleško besedo, "stinks". Petkovo izdajo Domovine dobimo največkrat šele v ponedeljek, včasih celo v torek, zgodi se pa tudi, da sploh ne pride!

Vse pohvale vredno je, da se je slovenski urednik odločil za ponatis msgr. J. J. Omanovih "25 let med clevelandskimi Slovenci". Je to bilo zelo zanimivo branje in obenem kazalo veličino slovenskega duhovnika, katerim smo dolžni zahvalo, da se je naš narod ohranil do današnjih dni.

Uredniku in upravnemu osebju želimo veliko sreče in uspehov pri delu za naš slovenski časopis. Našo Ameriško Domovino bi morala prejemati prav vsaka slovenska družina! Bog živi vse sodelavce in čitatelje! Lepo pozdravlja

France Segar

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

V novemberskih dneh

Listopad je slovensko ime za november. Je to prav poseben mesec, ki človeka kar sili k razmišljanju. Ozri se v drevo. Pred časom je bilo še mogočno, polno življenja, odedo s plašcem zelenja, in je nudilo prijeten oddih v okrilju njegovih senc. Sedaj pa otožno, oguljeno kot brez diha življenja, čaka...

Dnevi se krčijo, megle in oblaki jih delajo otožne, neprijetne, kot da jim je žal, da jih ne objema več poletno sonce; v njegovih objemih je namreč toplota, življenje, luč. Cel listopad je kot sramežljiv vodnik, ki je izpeljal zemljo iz okrasja bujnosti poletja in jo predaja pusti zimi in njenim nevšečnostim. Saj mu je nerodno, da to dela, a ne more drugače, ker je ubogljiv pravilom Stvarnika: naj se zemlja odpodči in se nabere novih sil za novo poletje...

Vsa ta sprememba v naravi tudi človeku govori: postoj, zamisli se, zmanjšaj hitrost koraka in skrajšaj zahtevnost. Čas je, da pomisliš, kam se ti mudi. Ali ne vidiš, kako hitro je konec poletnih krasi, izletov, prijetnosti. Saj vse to ne more vedno trajati. Življenje ni samo ples, pesem, muzika, mladost, lepota, privlačnost, opojnost, smeh in rast. Ozri se v dni novembra in ti že narava pove: včeraj toplo, danes hlad, včeraj rast, danes mrtvilo, včeraj mladost, danes sivina. Preden bo zopet pomlad, je potrebna zima, počitek.

Kako modro je narejeno, da na začetku tega meseca pogledamo v onostranstvo, kjer živijo tisti, ki so bili nekoč z nami. Tako postane november nekaj mosta ne samo med poletjem in zimo, temveč tudi med zemljo in nebom, med časom in večnostjo, med živimi tu in živimi tam. K onim tam se ta mesec še posebno vračamo. K očetu hitijo misli, z njim se pogovarjam. V podobnih letih sva si in se imava toliko pogovoriti, kot najboljša prijatelja lahko govoriva. Verjetno sva kot oče in sin premalo.

Vi, oče, imate prednost pred menoj, ker Vam je vse jasno, v kar jaz samo šele verujem. Jaz pa sem videl večji kos te zemlje in več hudega srečal na njej. Saj veste, zaradi duhovne oporoke, ki ste mi jo dali, da jo živim in čuvam in dalje izročim. Zato je bila ta dolga in nevarna pot po svetovi. Enaka pa sva v tem, da sva imela vsak svojega sina.

Sele sedaj vem, kaj sem Vam pomenil, ker vem, kaj se pravi rad imeti svojega sina. Vi bi mi vedeli povedati kakšen sin sem bil in kolikokrat Vas je srce bolelo zaradi mene. Mogoče bi potem jaz svojega sina bolj razumel in mu lažje kaj odpustil. Razumeli boste, da ne bi hotel, da bi jaz ali z menoj kdo mojih napravil Vašo duhovno doto.

Ne mislite, oče, da se v mojem sinu danes premetavajo drugačni valovi življenja, kot so se v meni, ko ste me Vi krotili. Le strupenih vetrov in lažnih prerokov je danes več zlasti v zemljah, ki so daleč od hiše pod goro ali od one koče za goro. Zato pa dostokrat ne morem razbrati iz potov svojega sina ali je on potreben družbe in besede svojega očeta ali sem jaz po-

treben njegove. Vi bi mi to lahko povedali.

Cisto jasno pa nama bo obema šele, ko se ne bova pogovarjala na razdaljo, ki je med časom in nečasom. Takrat, ko bova skupaj čakala, da še moj sin pride za nama. Tedaj bo pa znova poletje — vse svetlo in jasno in sončno. Do tedaj pa lepo pozdravite mamo in ne pozabita na nas, zlasti mojega sina imejta v mislih!

Malo sem se zamudil, ko sva z očetom kramljala. Je pa še toliko drugih tam onkraj: veliki Gregorij, Matija, Miha, Karel, Joško, Janez, Anton, Jože, Rafael, France, Valentin, Stefan in drugi, brez števila. Saj nismo vedeli, kaj smo imeli, ko so bili še tostran časovne ograje, med nami, z nami in so nam oporoko življenja pisali, da bi po njej živeli, da bi zanjo delali in trpeli, in da bi jo imeli komu zapustiti.

Da, november mesec je čas, ko je živim v tostranstvu tako lahko govoriti z živimi v onostranstvu. Saj smo eno občestvo.

P. M.

Občni zbor Ž.H.P. Slovenija

Zupnijska Hranilnica in Posojilnica Slovenija je dne 30. septembra 1980 zaključila svojo 23-letno poslovno dobo. Po pravilih zakona ima odbor 100 dni časa, da skliče zbor članstva, ki mu mora vsako leto predložiti račune poslovanja. Članska dolžnost je, da te račune preprete in odobri, kakor tudi druga poročila odbornikov o uspehih in tudi neuspehih njihovega dela med letom.

Enako imajo člani na občnem zboru možnost in pravico prinesiti pred odbor svoje pritožbe enako kot pohvalo. Imajo tudi demokratično dolžnost oz. pravico, da na izpraznjena mesta izvolijo odbornike, za katere mislijo, da bodo dobro upravljali skupno združeno ustanovo, v korist tistih, ki svoj denar hranijo v njej, enako kot v dobro tistim, ki iščejo posojilo.

Občni zbor bo v nedeljo, 30. nov. 1980 ob 3h popoldne v dvorani Brezmadežne s čudodelno svetinjo. Dnevni red zbora bo sledeč:

1. Registracija članov;
2. Predsednik ga začne s pozdravom in molitvijo;
3. Naznani dnevi red in ga da članstvu v odobritev;
4. Člani izvolijo tri skrutinatore;
5. Tajnik prebere zapisnik zadnjega občnega zbora; člani ga odobri;
6. Poročajo:
  - a) blagajnik-upravnika
  - b) predsednik upravnega odbora
  - c) načelnik kreditnega odbora
  - d) načelnik nadzornega odbora in auditor;
7. Volitve tistih članov odbora, ki jim potee poslovna doba in auditorja;
8. Slučajnosti in zvebanje nagrad;
9. Odpre se urad za pojasnila, vlaganje in sprejemanje novih članov;
10. Nazadnje stopijo v akcijo prostori za postrežbo udeležencem z malico.

Ž.H.P. Slovenija je v preteklem letu kljub vsem zaprekan, ki jih ni bilo malo, napredovala: novi člani so

pristopali, kapital je porastel, prav tako tudi obrestovanje vlog.

Blagajnik

Slovenska knjiga

V uradu Ž.H.P. Slovenija na 618 Manning Ave. imajo na razpolago knjigo, ki je na slovenskem knjižnem trgu prava redkost. Naslov knjige je "Zadruga misel". Vsebinsko je napisal slovenski filozof dr. Franc Veber, ki je sedaj že pokojni. Za izdajo pa jo je pripravil pisatelj Zorko Simčič. Založila jo je slovenska kreditna zadruga SLOGA v Buenos Airesu. Čeprav je vsebina knjige nastala med obema vojnoma, so misli v knjigi prav sodobne. Cena knjigi je \$6.

Knjiga "Pero in čas II", ki jo je spisal in tudi sam založil g. Mirko Javornik, je pošla. To objavljamo zato, ker povpraševanje po njej še ni poslo. Gotovo bi bilo vredno truda in stroškov, da se knjiga ponatisne, zlasti če bi jo tiskala tiskarno, ki bi eliminirala tiskovne pomanjkljivosti.

Je pa na zalogi še nekaj Bukvičevih "Zgodb o zdomcih in še kaj". Lepo in prijetno branje, tako pravi vsak, ki knjigo prebere. Stane pa \$7. broširana, \$10 vezana.

Pratike za leto 1981 so tudi že na poti. Po pomoti so pot zgrešile in bodo morale potovati nekoliko več dni, da dosepejo do cilja. Po \$2 jih bo prodajala Slovenska pisarna.

Kdor ne ve, kaj bi daroval za Božič, naj pomisli, če ne bi bila lepa slovenska knjiga pravi primerno darilo. Npr. trije dni življenjepisa škofa Rožmana, ki ga je napisal dr. Jakob Kolaric, CM. Cena \$42 plus poština. To je k ceni treba dodati za naročila po pošti.

Slovenska Pisarna
618 Manning Ave.
Toronto, Ont.
M6G 2V9

Novi župan v Torontu

Torontčani so v ponedeljek 10. novembra 1980 izvolili novega župana Arta Eggletona. Z njegovo izvolitvijo so se znebili levičarskega Sewwela. Cela administracija mesta se je pomaknila z leve proti centru, kar je gotovo dobro znamenje. Ko so Slovenci praznovali svoj narodni praznik, jih je tedaj kandidat, sedaj že novi župan Art Eggleton nagovoril, pozdravil in jim želel vse dobro.

KOROŠKI VEČER

TORONTO, Ont. — Družabno življenje slovenske skupnosti v Torontu navadno ni samo sebi namen. Ko se zbiramo ob sobotnih večerih v naših dvoranah, pomagamo s svojo udeležbo pomembnim zadevam ali ustanovam doseči cilje.

Ena takih pomembnih ustanov je celovška Mohorjeva družba, ki bo ob Veliki noči 1981 obhajala 130-letnico ustanovitve. Mafi in trdoživ slovenski rod na Koroškem se oklepa te svoje kulturne vodnice, ki mu danes v treh dijaških domovih oblikuje in vzgaja 339 srednješolcev in srednjihšolcev, bodočih nosilcev in borcev za slovensko stvar na Koroškem.

Koroški večeri, ki jih prijatelji Mohorjeve družbe organizirajo v Torontu in drugih ameriških mestih, so tem zavodom velika finančna in moralna pomoč. Od druge

svetovne vojne Mohorjeva družba že skoraj 35 let veže in druži 7000 koroških in zdomskih Slovencev, ki niso samo posamezniki, ampak slovenske družine na Koroškem, v ZDA, Kanadi, Avstraliji, Evropi, Argentini in drugod. Mohorjeva družba raste iz močnih, zdravih korenin: iz vere, idealizma, požrtvovalnosti in zvestobe do slovenskega naroda.

Slovenska gimnazija v Celovcu se dobro razvija. Letos je vpisanih 538 dijakov. Za leto 1980/81 se je profesor-skemu zboru 38 članov pridružilo 5 nekdanjih maturantov Zvezne gimnazije. Mohorjeva družba se bori z najrazličnejšimi težavami od zunaj in znotraj. Toda njeno delo za narod in Cerkev ni brezupno.

Veliko je na Koroškem verskih in kulturnih prireditev: v Celovcu, po vaseh in dvojezičnih farah do jezikovne meje pri Šmohorju na Zili in tja do sončnih Djekš nad Velikovecem. Povsod nastopajo skupno s kmečko mladino fantje in dekleta Mohorjevih dijaških domov.

Veliki upi koroških Slovencev je visoko število slovenskih študentov. Najnovejša uradna statistika kaže, da 17,5% slovenske mladine obiskuje srednje šole v primeri z avstrijskim drž. 13,6% povprečjem. Bog nam pomagaj, da to visoko število študirajoče mladine ohranimo veri in narodu.

To so besede msgr. Janeza Hornboeckja iz Celovca, ravnatelja Družbe sv. Mohorja, povzete iz pisma udeležencem Koroškega večera v Torontu v soboto, 18. oktobra.

Pismo msgr. Janeza Hornboeckja, prebrano na Koroškem večeru v Torontu, 18. oktobra.

Prevzvišeni gospod škof! Dragi sbratje-duhovniki! Dragi organizatorji Koroškega večera! Spoštovani gostje in prijatelji Mohorjeve družbe!

Bila je Velika noč leta 1851. Škof Anton Martin Slomšek je povabil v svojo rezidenco v St. Andražu profesorja iz mestnega bogoslovja Franca Zorčiča. Slovensko so obhajali bogoslužje velikonočne sobote in opravili procesijo vstajenja. Pozno v noč so se posvetovali in obudovali krešove po hribih Labudske doline. V teh večernih urah so sklenili, da ustanovijo "Družbo sv. Mohorja". Že 27. julija 1851 je v "Slovenski bečli" bil objavljen razglas formalne ustanovitve. Podpisali so ga: profesor Andrej Einspieler in profesor Anton Janežič, spiritual. Franc Zorčič in stolni kanonik Jožef Rozman, profesor celovškega bogoslovja Dragotin Robida, slavnj župnik Gorjanski Matija Majar, dekan na Dvoru pri Vrbi Janez Lesjak in borovelski učitelj Gregor Sommer. Prihodnjo Veliko noč 1981 bomo obhajali 130-letnico ustanovitve.

Kakšni časi so bili takrat? V Celovcu so izhajali trije nemški dnevnik. Vsi trije so bili skrajno liberalni. Želo se napadali vero, Cerkev, škofa in duhovnike. Cerkev in vero ljudstvo in Slovenci v deželni zbori niso imeli nobenega zastopnika. Pritisk liberalcev in brezvercev je bil na Koroškem in javnem življenju tako velik, da se pri volitvah imen katoliških kandidatov niti objaviti niso upali.

(Pismo objavljamo v celoti na drugem mestu.)

Lepo število gostov je pričalo, da čutimo z brati na Koroškem. G. Peter Urbanec, koroški rojak, je v kratkem govoru orisal zgodovinsko-politični položaj slovenske manjšine na Koroškem. Počutilo se je, da danes kot tuji v lastni domovini. Problemi narodne manjšine ostajajo nerešeni. Mohorjeva družba je za koroške Slovence velika pozitivna sila. Slovenska narodna elita se zbira okrog slovenske gimnazije in Mohorjeve ter tako kljubuje potujčevanju in vplivom tujih ideologij.

Tekom večera je vodil plesno zabavo Matija Lebar s svojim orkestrom, pridna dekleta so pa vabila ljudi k nakupu srečk za žrebanje. Glavni dobiček v obliki kvačkanega pregrinjala je darovala gđ. Darinka Cečar.

Torontski zastopniki Mohorjeve družbe g. in gđa. O-sredkar, g. Kvas, torontski koroški Slovenci (g. Gasser in prijatelji), ki mnogo žrtvujejo za nadaljevanje slovenske koroške misli, bodo v koroški kroniki zapisani z zlatimi črkami.

In iz domov ob Zilji in Dravi bo še dolgo odmevala pesem Gor čez izaro, gor čez gmajnico in fantje bodo še hodili v Rute. Njihov vrisk bo budil pod Peco spečega kralja Matjaža ter vasoval pr Miklovi Zali v Ziljski dolini...

Nas vse doma in preko morja po širni zemlji raztresene, pa naj zaradi takih venčarov močnejše družni domača misel in beseda, ki se ušesu in srcu najslajše prilaga...

Anica Resnik

Tudi Društvo sv. Mohorja je pod pritiskom nemškega in slovenskega liberalizma skoraj zaspalo. Leta 1852 je štel 600 udov, 1858 jih je bilo le še 236. Geslo nemškega lista "Freie Stimmen" se je glasilo: "Nemštvo v deželi varovati in širiti, se pravi blagor dežele pospeševati."

Celovski Slovenci niso obupali. Dne 15. junija 1860 je "Slovenski prijatelj" prinesel veselo sporočilo v obliki pastirskega pisma, ki ga je 5. junija 1860, torej pred 120 leti, napisal krški škof dr. Valentin Wier, da je 18. maja 1860 pri papežu Piju IX. izposloval ustavitve cerkvene bratovščine Družbe sv. Mohorja.

Njen namen je vzgoja slovenskega ljudstva v duhu katoliških kulturnih načel, skrb za njegovo umsko in srčno izobrazbo, da se na ta način ohrani katoliška vera med Slovenci. Se danes je ta stavek v členu 3 Pravil Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Od druge svetovne vojne sem Mohorjeva skoraj že 35 let druži 7000 koroških in zdomskih Slovencev. Niso to le posamezniki, v glavnem so slovenske družine (4000 na Koroškem in malo manj kot 3000 v ZDA, Kanadi, v Evropi, Avstraliji, Argentini in drugod.)

Ostanimo si zvesti! V slogi je moč! Naš skupen cilj je, da se ohrani katoliška vera in zvestoba slovenskemu narodu vseh povsod, kjerkoli smo raztreseni po širnem svetu ob robu domovine in izven nje.

Spoštovani gostje in prijatelji Mohorjeve!

Starejši rod ve, da je Mohorjeva leta 1918 imela skoraj 100.000 udov in je razposlala v slovenske družine 1.000.000 knjig na leto. Leta 1977 smo razpečali na Koroškem (Mohorjeva založba in knjigarna) nad 13.000 slovenskih knjig, v zamejstvu pa 13.988.

Naša velika skrb na Koroškem in pri Vas v zamejstvu pa je danes naša mladina, za nas koroške Slovence naša Državna gimnazija za Slovence v Celovcu in naši Dijaški domovi.

Slovenska gimnazija se dobro razvija. Za letošnje novo šolsko leto se je prijavilo za Zvezno gimnazijo za Slovence v Celovcu 75 novih dijakov. Novoprijavljeni učenci so razdeljeni na tri prve razrede. Skupno število dijakov znaša letos 538, kar je za 10 več kot v lanskem letu. Razdeljeni so pa na 21 razredov v primerjavi z 20 v preteklem letu.

Profesorjski zbor je štel lani 38 članov. Z novim šolskim letom 1980/81 se je profesor-skemu zboru pridružilo 5 novih profesorjev, ki so vsi nekdanji maturanti Zvezne gimnazije za Slovence. Bolj točne podatke nudi Letno poročilo Slovenske gimnazije.

V domovih Družbe sv. Mohorja biva 99 gimnazij in 10 visokošolk v Slomškovem domu in 140 fantov gimnazijcev v fantovskem domu. V visokošolskem domu Korolan na Dunaju pa je 90 visokošolcev in visokošolk, od katerih je 25 koroških Slovencev in 30 gradiščanskih Hrvatov.

Skupno oskrbuje Mohorjeva 339 srednješolcev in srednješolk in visokošolcev v svojih treh dijaških domovih. Tozadevno je Mohorjeva na koroški deželni ravni na 2. mestu. Poleg podporne akcije, katero je zamislil rajni Marjan Jakopič in jo nadaljujejo gospa Marija Mauser, Janez Prosen in gospa Jakopičeva, so Mohorjevi vsakoletni torontski "Koroški večeri" v največjo pomoč. V imenu vseh študentov, ki letno prejemajo nad 300.000 šilingov podpore, izrekam organizatorjem, vsem udeležencem in številnim dobrotnikom pristrčno zahvalo.

Odborniki Mohorjeve in jaz osebno smo vajeni težav, finančnih in ideoloških, od strani koroških Nemcev in tudi preko meje, iz vrst pripadnikov lastnega naroda in kapitala, ki prihaja od zunaj. Vzdržali smo in delali smo. "Koroški večeri" so nam v veliko finančno in idejno pomoč. Vemo, da nismo osamljeni. To nam daje poguma in novih moči za nadaljnje delo. Mohorjeva že od leta 1945 sem raste iz dveh zdravih korenin, iz vere, idealizma, požrtvovalnosti in zvestobe do naroda koroških Slovencev in zamejskih Slovencev. Hvala Vam vsem za dolgoletno zvestobo!

VASI IN NASI UPI

Brez upanja človek živeti ne more. Tudi vaše in naše delo za Cerkev in narod ni brezupno. Prebiram vse vaše ameriške liste. Zasledujem veliko število vaših prireditev, romanj, versko življenje po slovenskih farah, trud in idealizem slovenskih dušnih pastirjev.

Slovesno ste obhajali 150-letnico Baragovega prihoda v Ameriko, obhajali ste 25-letnico mašniškega posvečenja vašega tako priljubljenega pomožnega škofa prevzvišenega gospoda dr. Alojzija Ambroziča. Naj blagovolji sprejeti tudi iskrene sbratske čestitke vseh koroških duhovnikov in Družbe sv. Mohorja. Obhajali ste novo

mašo gospoda Tineta Batiča. Želimo mu obilnega božjega blagoslova na duhovniški poti.

Kakor za Vas, dragi torontski Slovenci, tako tudi za nas koroške Slovence položaj ni brezupen. Veliko je število naših verskih in kulturnih prireditev v Celovcu, kjer napolnimo največje dvorane, in po vaseh in dvojezičnih farah do jezikovne meje pri Šmohorju na Zilji in tja do sončnih Djekš visoko nad Velikovecem. Vse povsod nastopajo skupaj s kmečko in delavsko mladino fantje in dekleta naših Mohorjevih dijaških domov.

Positivno in konsekvantno gradimo katoliško narodno skupnost ob stalnih težavah, ki jih nam delata nemški liberalizem in nacionalizem ter od slovenske strani ideologija in propaganda komunizma. Od 538 študentov na Državni gimnaziji za Slovence jih je 240 v naših Mohorjevih domovih. Veliko je zaupanje slovenskih družin v Mohorjevo.

Zelo me veseli, ko berem, kako lepo napredujejo prizadevanja za Dom Lipa. Vsem, ki se trudite, čestitam in želim božjega blagoslova. V Celovcu delamo načrte za novi fantovski dijaški dom za 150 do 180 fantov. Stavbišče in igrišče je kupljeno nedaleč od gimnazije, 12.000 kv. metrov nam je kupila škofija, ki je dala 5.000.000 šilingov, le en milijon mora prispevati Mohorjeva.

Veliki upi koroških Slovencev je visoko število slovenske študirajoče mladine. Najnovejša poluradna statistika: 2,3% slovenske študirajoče mladine je na univerzah in le 1,5% nemške študirajoče mladine, 17,5% slovenske mladine obiskuje srednje šole in le 12,1% nemške mladine. Deželno povprečje je 13,4% in državno avstrijsko povprečje 13,6%. Bog nam pomagaj in vsi skupaj se hočemo truditi, da to visoko število študirajoče mladine ohranimo veri in narodu. Prepričan sem in upam, da se bo potem tudi koroški Slovencem "vreme zjasnilo".

V ta namen se bom trudil tudi kot sedemdesetletnik še v bodoče. Iskrena Vam hvala za veliko dosedanje zaupanje in prošim za zaupanje tudi še znanprej in vseh prav lepe koroške pozdrave, posebno še organizatorjem in sodelavcem Koroškega večera, zlasti vsem dekletom in fantom, ki sodelujejo.

Pošljite mi fotografijo, da Vas vidim.

Vaš hvaležni

Janez Hornboeck,
ravnatelj DSM

MALI OGLASI

V NAJEM

3 sobe zgoraj. Norwood Rd. 431-7931

(127-130)

FOR SALE

5-5 Double. 2 car garage. Kit. appliances. A.C. Grovewood. Call 953-6262 after p.m.

(130-134)

HISA NA PRODAJ

Slovenski bungalow v odličnem stanju z 2 spalnicama in kopalnicama ter centralno klimatsko napravo. Mora biti prodan za ureditev dediščine. 20941 North Vine St. v Euclidu. Kličite 391-4000 od 10. do 4.30 pop.

(130-134)

Live-in lady. To take care of my mother. Salary. St. Vitus area.

Call after 6:30 p.m. 267-3659 of 631-4122

(127-130)

Chances are 1 in 5* you'll go from rubs to riches in the Lottery's new OHIO INSTANT.

Play the OHIO INSTANT. The Ohio Lottery's new \$1 Instant Game. Each ticket you buy has six spots to rub, revealing dollar amounts. If three of the amounts underneath match, you win. A free ticket, \$2, \$5, \$25, \$500, \$1,000. Up to \$5,000!

Best of all, your chances of winning have never been better. On the average, 1 in 5 wins! So go from rubs to riches. Play the OHIO INSTANT.

*Based on the average of all tickets.
All prize claims must be validated by the lottery.

IVAN TAVCAR:

V ZALI

Povest

In to vse se je našemu kanoniku videlo tako sumljivo, da je pozabil vse drugo in da ni niti čutil bolečin v rami. Kaj, če bi se skrivala v tem pogorju kriva vera, ki jo je sovražil iz srca? Morda je ta knjiga ravno Biblija, sveta knjiga, katero smejo čitati samo poklicani verniki in še ti s pravim duhom, da vedo ločiti zrno od reše! In podložniki njegovega premisljivega strica naj bi se predzrili počenjati kaj takega, ne da bi jih bil goreči kanonik Amand že prej zasačil, dasi je vsaj toliko ostro prežal na krivoverce kakor presvetli škof Hren, ki je tedaj dičil škofjsko stolico ljubljansko! — Morda se je še to potikal kak predikant in zanašal ple-

- Potovanja skupinska in
- Nakup ali najetje avtov
- Vselitev sorodnikov
- Dobivanje sorodnikov za obisk
- Denarne nakaznice
- Notarski posli in prevodi
- Davčne prijave

M. A. Travel Service

6516 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103
Phone 431-3500

V BLAG SPOMIN

OB ENAJSTI OBLETNICI,
ODKAR NAS JE ZAPUSTIL
NAS LJUBLJENI SOPROG
OČE, STARI OČE IN TAST

IVO ZAJEC,

ki je preminul 19. novembra 1969.

V miru božjem Ti počivaj,
dragi, nepozabni nam.
V raju večno srečo uživaj
do svidenja na vekomaj.

Zalujoci:

MARJUSA — soproga,
EDO — sin, ANA MARIJA — snaha,
TATJANA in MARKO — vnuka,
BORIS — sin in ostalo sorodstvo.
Trst, (Italija), Cleveland, O.,
19. nov. 1980.

Imenik raznih društev

Upokojenski klubi

KLUB SLOVENSKIH

UPOKOJENCEV V EUCLIDU

Predsednik: Stanley Počkar

1. Podpreds.: John Kaušek

2. Podpreds.: Anna Mrak

Tajnik: John Hrovat

24101 Glenbrook Blvd., Euclid,

OH 44117, Tel.: 531-3134

Blagajnik: Frank Česen ml.

Zapisnikarica: Jennie Fatur

Nadzorni odbor: Mary Kobal,

Mae Fabec, Josephine Trunk.

Zastop za fed.: Stanley Počkar,

John Kaušek, Frank Česen Jr.,

Frank Pluth, Namestnici, Ann

Mrak, Josephine Trunk, Tony

Mrak.

Seje so vsako prvo sredo v me-

secu ob 1. uri popoldne v SDD,

na 20713 Recher Ave.

jo zver! Vse te misli so v ti-
stem hipu pretresale kanoni-
ka Amanda in, ko je opazil
knjigo v rokah dekletovih, je
trpela duša morda več nego
onemoglo telo.

MALI OGLASI

FOR RENT

Suite Available in Beach-
land Medical Building, 20050
Lakeshore Blvd for Slovenian
or ethnic doctor. Call Mr.
Lokar for further informa-
tion after 4 p.m. 731-5515.

(126-133)

LIGHT HOUSECLEANING

Thurs., or Fri. Small Bra-
tenahl house. Call 249-9082
after 5 p.m.

(128-131)

Free Rent

3 room apartment (up) + gar-
age for a middle-aged couple
in exchange for care of my
mother in downstairs apart-
ment. St. Vitus Parish.

Call after 6:30 p.m. 267-3859

or 831-4122

(127-130)

KLUB SLOVENSKIH

UPOKOJENCEV

ST. CLAIRSKO OKROŽJE

Predsednica: Mary Jeraj

podpredsednica — Margaret

Kaus

tajnik: Frank Capuder, 6210

Schade Ave. Tel.: 881-1164

blagajnik Andrew Kavčnik

zapisnikarica: Cecilija Šubel

nadzorni odbor: John Skrabec,

Anton Zakelj, Jennie Vidmar

veselični odbor: Frances Tav-

žel, Michael Vidmar

Kuhinje mesečno: Frances

Tavžel, Vida Dovjak

Gospodarski odbor: Michael

Vidmar

Potovanja odbor: Victor Vokač

Nove člane in članice spreje-

majo pri vseh starostih, kadar

stopijo v pokoj.

Seje se vršijo vsak tretji čet-

tek v mesecu ob 1:30 uri popol-

dne v spodnji dvorani v SMD na
St. Clair Ave.

Delegatij za Fedr. seje so
Cecilija Šubelj, Lloyd in Neva
Patterson in Michael Vidmar,
Mary Jeraj (namestnik) Anton
Kaus

KLUB UPOKOJENCEV

HOLMES AVENUE

Predsednik Joseph Ferra

Podpredsednik Louie Legan

Tajnica in blag. Mrs. Sophie

Magayna, 315 E. 284 St., Will-

owick, Ohio 44094, tel. 943-0645.

Zapisnikarica Mary Lavrich,

nadzornice: Christine Bolden,

Mary Gornik, Mary Marinko,

zastopnik za Federacijo: Joseph

Ferra, Tony Boldin, Mary Marinko,

Mary Korosec, in Sophie Ma-

gayna. Namestnik—Louie Legan.

Seje in sprejemanje novih član

vsako drugo sredo v mesecu ob

1. uri popoldne v Slovenskem

domu na Holmes Avenue.

FEDERATION OF AMERICAN

SLOVENIAN PENSIONERS

CLUBS FOR 1980

President — John Taucher

1st V. Pres. — Steve Shimitz

2nd V. Pres. — Joe Bajec

Secretary — Sophie Magayna

Treasurer — Joe Ferra

Recording Sec. — Louis Jartz

Auditors: Tony Mrak, Tony

Boldin, Mary Marinko

Meetings every three months

at alternate Slovenian Homes, at

1 o'clock, March, June, Sept. and

December.

AMERICAN SLOVENE

PENSIONERS CLUB

OF BARBERTON, OHIO

Hon. Pres. — Louis Arko

Pres. — Vincent Lauter

V. Pres. — Joseph Voris

2nd V. Pres. — Mrs. Theresa

Sanoff

Sec'y-Treas. — Mrs. Jennie B.

Nagel, 245 — 24th N.W., Barber-

ton, Ohio 44203

Recording Sec'y. — Mrs. Frances

Zagar

Auditors — Mrs. France Smrdel,

Mrs. Angeline Misich, Mrs. Ag-

nes Zurz

Federation Representatives —

Mrs. Mary Sustarsic

Mrs. Frances Zagar

Mrs. Frances Smrdel

Mrs. Theresa Cekada

Mrs. Jennie B. Nagel

Sub — Mrs. Angeline Misich

Meetings every first Thursday

of the month, at 1 p.m. in the

vene Center, 70 — 14th St. N.W.

Samostojna društva

SLOVENSKA TELOVADNA

ZVEZA V CLEVELANDU

Starosta Janez Varšek, tajnica in
blagajničarka Meta Rihtar, 990 E.
63 St., načelnik Milan Rihtar vadi-
teljski zbor. Milan Rihtar, John
Varšek, Meta Rihtar, Pavil Miller
Telovalne ure vsak četrtek od 6. -
10. zvečer v telovalnici pri Sv
Vidu.

BALINCARSKI KLUB

NA WATERLOO RD.

Predsednik — Frank Grk

Podpred. — Jože Lipce

Tajnica — Emma Grk

Blagajnik — Joseph Ferra, 444

E. 152 St., 531-7131

Zapisnikar — Ivan Kosmac

Nadzorniki — Tony Champa,

Karl Družina, Stanley Grk

Kuharica — Mary Dolsak

Natakarice — Mary Umek,

Marija Družina

Seje se vrše po dogovoru. Bala-

na se vsak dan od 12. opoldan do

12. ponoči izven v nedeljah v

zimskem času. Članarina \$4 na

leto. Sprejemamo še novo član-

stvo.

ŠTAJERSKI KLUB

Predsednik — Rudi Pintar

Podpredsednik — Tone Zgornik

Tajnica — Julka Ferkul, Tele.

391-3493

Blagajničarka — Kristina Šrok

Gospodar — Janez Gorican

Pomočnik — Tone Meglič

Odborniki:

Rose Jaklič, Agnes Vidervol,

Kazimir Kozinski, Tonica Simi-

ček, Slavica Turjanski, Jože

Simiček.

Nadzorni Odbor:

Božidar Rataje, Frank Fujs,

Stefan Majc, Martin Walentschak

Razsodišče:

Marija Goršek, Anka Koren,

Pepeca Feguš

Kuharice:

Elza Zgornik, Angela Radej

Pomočniki:

Kristina Šrok, Lojze Ferline,

August Šepetavec

Seje po dogovoru.

ZVEZA DRUŠTEV

SLOVENSKIH PROTOKOMU-

NISTIČNIH BORCEV

Predsednik — Otmar Mauser,

338 Woburn Ave., Toronto, Ont.

Canada M5M 1L2

Podpredsedniki so vsi predse-

diki krajevskih odborov DSPB

Tajnik — Jakob Kvas, 43 Pen-

drith St., Toronto, Ont Canada

M6G 1R6

Blagajnik — Ciril Prezelj, R.R.

#7 Guelph, Ont. N1H - 6J4 CA-

NADA

Tiskovni referent in član ured-

niškega odbora: Otmar Mauser

Pomaga mu ga. — Marija Mau-

ser.

Pregledniki — Anton Oblak,

Mirko Glavan, Anton Meglič

Zgodovinski referent — prof.

Janez Sever, Cleveland, O.

MLADI HARMONIKARJI

Slovenski harmonikarski zbor
dečkov in deklet pod vodstvom
učitelja Rudija Kneza, 17826
Brian Ave., Cleveland, OH 44119
telefon 541-4256.

BELOKRANJSKI KLUB

Predsednik Maks Traven, pod-
predsednik Matija Golobič, taj-
nica Vida Rupnik, 1846 Skyline
Dr., Richmond Heights, OH 44143
telefono 261-0386, blagajnik Matija
Hutar, Milan Dovič, zapisnikar;
nadzorni odbor: Janez Dejak,
Milan Smuk, Nežka Sodja, gos-
podar Frank Rupnik, kuharica
Marija Ivec.

MISLIJSKA ZNAMKARSKA

AKCIJA (MZA)

Cleveland, Ohio

Glavni odbor: Duhovni vodja:

Rev. Charles A. Wolbang, C.M.;

Predsednica: Marica Lavriša;

Podpredsednik: Frank Kuhel;

Tajnica: Mary Celestina, 4935

Gleaton Rd., Cleveland, O 44143,

tel. 381-5298

Blagajničarka: Vida Švajger,

19501 Chardon Rd., Cleveland, O.

44117, tel. 481-2003;

Nadzorni odbor: Ing. Joseph

Zelle, Zofi Kosem, Stefan Mar-

olt;

Odborniki: Rudi Knez, Ani

Knez, Agnes Leskovec, Mary

Štrancar, Ivanka Tominec, Marica

Miklavčič, Lojze Petelin;

Namestnika: Jelka Kuhel, Vin-

ko Rozman.

PLESNA SKUPINA KRES:

Predsednica — Erika Kurboš

Podpredsednica — Anni Zalar

Tajnik — Tomaž Gaser

Odborniki — Victor Kmetec

ml., Marko Erdoni, Leo Volk

Seje se vršijo po dogovoru.

SLOVENSKO-AMERIŠKI

PRIMORSKI KLUB

V CLEVELANDU